

РЕШЕНИЕ

№ 187

гр. Пазарджик, 21.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, XII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Христо Георгиев

при участието на секретаря Стоянка Миладинова
като разгледа докладваното от Христо Георгиев Гражданско дело №
20215220100926 по описа за 2021 година

Предявена е искова молба от Р. ИВ. Й. от гр. Пазарджик, ул. „*****“ срещу „Фератум България“ ЕООД, ЕИК- 200599406, със седалище и адрес на управление – гр. София, представлявано от И.В. Д. и Д.В. Н., с цена на иска от 538.08лв.

В подадената искова молба се твърди, че на 14.07.2020 г. Р. И. Й. е сключила договор за потребителски кредит № 903066 с „Фератум България“ ЕООД. В договора е посочено, че сумата по отпуснатия заем е в размер на 1500.00 лева, а общата сума която следва да върне Р.Й. е в размер на 1845.00 лева, платима на дванадесет вноски. Уговореният фиксиран лихвен процент е в размер на 23.00 % /лихва в размер на 345.00 лева/, а годишният процент разходи /ГПР/ е в размер на 49.11 %.

Също така в договора е уговорено, че изпълнението на задължението на длъжника ще бъде обезпечено от „Фератум Банк“. Твърди се, че в изпълнение на горното на същия ден Р.Й. се е задължила да изплати на „Фератум Банк“ възнаграждение в общ размер на 1155.00

лева. Сочи се, че Р. ИВ. Й. е погасила изцяло сумата по сключения договор, а именно в общ размер на 3000.00 лева.

Счита се, че гореописаните договори са нищожни /недействителни/ на основание чл. 22 от Закона за потребителския кредит /ЗПК/ вр. чл. 26, ал. 1 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, тъй като противоречат на законоустановените императивни правила. Съгласно изложеното, процесните договори са нищожни на основание чл. 10, ал. 1 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е спазена предвидената от закона форма, касаеща сключването на договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние, тъй като от отправяне на предложението до сключването на договорите са използвани изключително средства за комуникация от разстояние. Не е спазена процедурата, уредена в Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние /ЗПФУР/ (чл. 8 и сл.) и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги /ЗЕДЕУУ/. Сочи се, че не е била предоставена на потребителя Р.Й. изискуемата преддоговорна информация, не са получили валидно съгласие на потребителя за сключването и изпълнението на договорите, както и за условията, при които последният може да се откаже от тях. Счита се, че всички разменени между доставчиците и потребителя електронни съобщения не отговарят на императивните изисквания на ЗЕДЕУУ.

Съгласно изложеното в исковата молба е било нарушено изискването сключените договори да са написани по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договорите да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договорите. Счита се, че Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 7 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно общият размер на кредита. В случая е налице единствено формално посочване на размера на отпуснатия заем /1500.00 лева/. Също така липсва посочване на начина, по който ще бъде изплатена сумата, както и в какъв срок.

Счита се, че Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 10 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно годишният процент на разходите /ГПР/ по кредита, както и общата сума, дължима от потребителя, при посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите, по определения в приложение № 1 към ЗПК начин. Счита се, че в нарушение на императивните правила, в договора за потребителски кредит ГПР е посочен единствено като процент, но без изрично да са описани и основните данни, които са послужили за неговото изчисляване. Смята се, че липсата на ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договора ГПР от 49.11 %, е в пряко противоречие с императивните изисквания на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 2 и 4 от ЗПК. В договора единствено е посочен фиксиран лихвен процент по заема от 23.00 %, без обаче да става ясно как тази стойност се съотнася към ГПР по договора. Твърди се, че в договора за потребителски кредит е налице грешно посочен размер на ГПР, а действителният такъв /в размер на 100.00 % за конкретния договор/ е над максимално установения праг на ГПР, предвиден в императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, като в тази връзка не е посочена и общата сума, дължима от ищцата. В т. 5 от процесния договор е посочено, че заемът се обезпечава с поръчителство, предоставено от „Фератум Банк“ в полза на „Фератум България“ ЕООД. На същия ден Р.Й. се е задължила да заплати на „Фератум Банк“ възнаграждение в общ размер на 1155.00 лева, която сума впоследствие е изплатена заедно с останалите дължими суми по кредита на „Фератум България“ ЕООД. Предвид обстоятелството, че ищцата е сключила такъв договор за поръчителство, с лице, избрано и посочено от кредитодателя, за което е заплатила такса, равняваща се на повече от половината от размера на отпуснатия кредит, без да е налице неизпълнение на задълженията от нейна страна, може да се направи единственият обоснован извод, че сключеният договор за поръчителство излиза от присъщата функция за обезпечаване на заема, а има за цел

единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита. Твърди се, че клаузата, с която в процесния договор за паричен заем е уговорено, че заемът се обезпечава с поръчителство, предоставено от точно определено лице - „Фератум Банк“, в полза на „Фератум България“ ЕООД, се намира в пряко противоречие с преследваната от директивата цел, транспонирана в ЗПК. Целта на включване в правоотношението на третото свързано с ответника лице „Фератум Банк“ е заобикаляне на изискванията на чл. 19, ал. 4 от ЗПК под предлог, че незаконните такси се дължат не на кредитора, а на трето лице „поръчител“. Смята се, че в пряко нарушение на императивното правило на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК „Фератум България“ ЕООД не е включило в ГПР разходите за заплащане на възнаграждението по сключения с „Фератум Банк“ договор за възлагане на поръчителство, което по своята същност представлява печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плаща периодично, поради което трябва да е част от годишния лихвен процент /ГЛП/ и ГПР. Сочи се, че според императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Ето защо счита, че на основание чл. 19, ал. 5 от ЗПК, клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни.

Счита се, че от гореизложеното е единствено изводимо, че грешното посочване на размера на ГПР следва да се приравни на хипотезата на непосочен ГПР по смисъла на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, респективно целият договор следва да се обяви за недействителен на основание чл. 22 от ЗПК. На самостоятелно основание се счита, че договорът е недействителен, тъй като грешно посоченият размер на ГПР води и до неправилно посочване на общата сума, дължима от потребителя по кредита.

Съгласно процесния договор общата сума, която следва да изплати кредитополучателят, е в размер на 1845.00 лева, но се твърди, че ищцат

реално е изплатила на „Фератум България“ ЕООД сумата в общ размер на 3000.00 лева. По този начин е нарушена и втората част от задължителното съдържание на договора, уредена в разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК.

Счита се, че Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 9 вр. чл. 22 от ЗПК вр. чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД, тъй като клаузата за възнаградителна лихва /ГЛП/ е нищожна поради противоречие с добрите нрави. Счита се, че определения от кредитодателя размер на възнаградителната лихва (в който се включва и възнаграждението за поръчител) за изключително висок и противоречащ на добрите нрави, тъй като надвишава трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми. Твърди се, че е налице несъответствие между посочения в преддоговорната информация фиксиран годишен лихвен процент и този, посочен в процесния договор.

На самостоятелно основание се счита, че Договорът за потребителски кредит е нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 11 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски. Твърди се, че в нарушение на императивните изисквания в т. 2 на процесния договор е посочено единствено, че общата сума по кредита /в размер на 1845.00 лева/ се дължи на дванадесет вноски, като падежът на първата вноска е датата - 13/08/2020 г. Счита се, че Договорът за потребителски кредит е нищожен и на основание чл. 11, ал. 1, т. 20 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е посочен съществен елемент от неговото съдържание, а именно наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6 от ЗПК, както и за размера

на лихвения процент на ден.

Счита се, че нищожността на процесния Договор за потребителски кредит води до нищожност и на свързания с него Договор за гаранция. В случай че съдът приеме, че процесните договори за валидни, счита, че същите са унищожавани на основание чл. 29, ал. 1 от ЗЗД, поради измама или евентуално на основание чл. 28, ал. 1, поради грешка. Твърди се, че с оглед всички изложени съображения в настоящата искова молба е единствено изводимо, че към момента на сключване на Договора за потребителски на 14/07/2020 г. и свързания с него Договор за гаранция, в съзнанието на ищцата са били наведени неверни представи относно съществените елементи от неговото съдържание. Счита се, че процесните договори са унищожавани на основание чл.33, ал. 1 от ЗЗД с оглед сключването им поради крайна нужда и явно неизгодни условия.

Иска се от съда да да призове страните по делото на съд и след доказване на твърденията в настоящата искова молба, включително относно нищожността,, да постанови решение, с което: да осъди на основание чл. 23 вр. чл. 22 от ЗПК вр. чл. 55, ал. 1, предл. I от ЗЗД ответника „Фератум България“ ЕООД, с ЕИК:200599406, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж. к. „Младост - 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А ет. 9, офис № 20, представлявано от ИВ. В. Д. и Д. В. Н., да заплати на Р. ИВ. Й., ЕГН: *****, живуща в гр. Пазарджик, ул. "****", сумата в размер на 50 лева, като частичен иск от сумата в размер на 1500.00 лева /хиляда и петстотин лева/, представляваща недължимо платени суми по потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане; Направените по делото съдебни и деловодни разноси, включително адвокатско възнаграждение.

Сочат се доказателства. Правят се доказателствени искания.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който се оспорват изцяло така предявените искове от ищеца срещу Фератум България както по основание, така и по размер, като се считат исковите, както във връзка с Договора за гаранция, така и исковите във

връзка с Договора за кредит за недопустими и неоснователни.

Поддържа се и се моли съда да приеме, че исковата молба, подадена от Р. ИВ. Й. е нередовна. Счита се, че исковата молба, заедно с молбата-уточнение, е не само неясна и несъдържаща конкретика и обосновка по фактите и правото, но същата е и вътрешнопротиворечива. Счита се, че предявените искове за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция, са недопустими поради непредявяването им срещу надлежната за този спор страна - Фератум Банк. Договорът за гаранция е сключен между Ищеца и Фератум Банк (както сам ищецът посочва), докато исковите са предявени срещу „Фератум България“. Счита се, че ищецът е завел исковите за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция срещу ненадлежна страна по делото, поради което същите следва да бъдат оставени без разглеждане като недопустими.

Поддържа се и се моли съда да приеме, че претенциите на ищеца не са подкрепени от убедителни писмени доказателства, а представените такива не са годни да породят желаните от ищеца правни последици. Твърденията в исковата молба за нарушение разпоредбите на Закона за потребителския кредит (ЗПК) и Закона за защита на потребителите (ЗЗП) се явяват бланкетни, недоказани и противоречащи на обективната истина. Посочва се, че при осъществяване на дейността си като финансова институция, сключваща договори за кредит с потребители, Фератум България спазва всички предвидени законови изисквания, в т.ч. ЗЗП, ЗПК, ЗПФУР, ЗЕДЕУУ. Актуалните общи условия са достъпни по всяко време и на сайта на „Фератум България“. За „Фератум България“, в качеството му на кредитодател - страна по договори за потребителски кредити, не са налице каквито и да е било основания и/или задължения за плащане на суми като недължимо платени. Вземанията на Фератум България произтичат единствено и само от валидни договорни основания. Твърди се, че процедурата по сключването на Договора за кредит е била изпълнена в съответствие с всички нормативни актове, в това ЗПФУР и ЗЕДЕУУ. Твърди се, че ищецът и Фератум са изпълнили всички стъпки

вследствие на което е сключен Договор за кредит. Ищецът е кандидатствал за потребителски кредит в размер на 1500 (хиляда и петстотин) лева за срок от 12 месеца на 14.07.2020 г. през интернет страницата на Фератум. Сочи се, че сам ищецът е избрал да се възползва от допълнителна услуга, която Фератум България не изисква. Твърди се, че след като е бил одобрен, ищецът е получил на електронната си поща Договор № 903066 (приложен от ищеца към исковата молба), Общи условия (Приложение № 3), Погасителен план и Преддоговорна информация (приложена от Ищеца с отговора на исковата молба). Ищецът е потвърдил сключването на договора чрез код за потвърждение на 14.07.2020 г. в 10:34ч., с което е дал своето съгласие да сключи Договора за кредит при предложените условия, което е видно от заявката за кредит (Приложение №6). Сочи се, че съгласно чл. 13, ал. 4 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, правната сила на обикновения електронния подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните. Такава уговорка е налице в чл. 9 от процесния договор, подписан от Ищеца, с която Ищецът е дал своето съгласие Идентификационният номер (т.е. телефонният номер) на Ищеца да има силата на саморъчен подпис във взаимоотношенията с Фератум. Твърди се, че Фератум е спазил всички законови изисквания във връзка с това Договорът за потребителски кредит, както и всички негови елементи да са написани по ясен и разбираем начин, като са били спазени изискванията за формат и размер на шрифта. Твърденията на Ищеца, че е бил принуден да сключи Договор за гаранция с Фератум Банк не отговаря на обективната действителност. Сочи се, че при кандидатстване, кредитополучателят може да избере да сключи договор за гаранция с гарант (поръчител), предложен от кредитора, за да обезпечи задълженията си по кредита, или да посочи поръчител, избран от него. Сключването на договор за гаранция от Кредитополучателя не е задължително условие за сключването на договор за кредит и не увеличава възможностите на Кредитополучателя за отпускане на кредит в желания от него размер и при предлаганите от Кредитора условия. Сочи се, че видно от

Приложение № 2Б към настоящия отговор - извлечение от интернет страницата на Фератум с илюстративна цел, в случай, че потребителят избере Фератум Банк като поръчител, системата автоматично показва и таксите, които потребителят ще трябва да заплати на Фератум Банк за избраната услуга, преди да бъде сключен Договорът за кредит.

С оглед на гореизложеното, ответното дружество не счита за основателни твърденията на Ищеца за нарушение на чл. 19 ЗПК. Счита се и за изцяло неоснователно и недоказано твърдението на

Ищеца, че в деня на сключването на договора за кредит, се е задължил да заплати на дружеството-гарант сума в размер на 1155 лева, която в следствие е заплатил на Фератум България, както и твърдението, че е заплатил на Фератум България сума в общ размер на 3000 (три хиляди) лева.

Сочи се, че твърденията на ищеца, че уговорената възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави, е неоснователно. Взето е становище по доказателствените искания на ищеца.

Сочи доказателства. Направени са доказателствени искания

Съдът като взе предвид становището на страните и прецени поотделно и в съвкупност доказателствата по делото намира за установено следното:

От приетите по делото писмени доказателства, вкл. сключеният между страните договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г., преддоговорна информация и Общи условия, е видно, че между „Фератум България“ ЕООД, ЕИК- 200599406 и ищцата Й. е бил сключен договор, по силата на който кредиторът „Фератум България“ ЕООД се е съгласил да предостави на Р. ИВ. Й. /в качеството ѝ на кредитополучател/ заем в размер на 1 500 лв., който кредитополучателят се е задължил да върне на кредитора на 12 вноски. За целия период на кредита, кредитополучателят е следвало да върне на кредитора сума в общ размер на 1845.00лв., включваща сумата на отпуснатия кредит в размер на 1 500 лв. и лихва в размер на 345.00 лв.. Съгласно уговорените между страните клаузи, това е следвало да се случи при лихвен процент в

размер на 23 % и ГПР в размер на 49.11 %.

Не се спори между страните по делото , че предоставеният на Й. кредит е обезпечен с поръчителство, предоставено от „Фератум Банк“ в полза на кредитора.

Видно от съдържанието на процесния договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г. /чл.7 от същия/, кредитополучателят е дал изричното си съгласие Кодът за потвърждение, предоставен от кредитора, който е електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕП във взаимоотношенията с дружеството да има силата на негов собственоръчен подпис.

По делото е приложен и сключеният между ищцата Й. и „Фератум Банк“ ЕАД Договор за гаранция /поръчителство/ от 15.07.2020г. Съгласно посоченият договор, третото неучастващо по делото лице „Фератум Банк“, в качеството на гарант , се е задължило солидарно с клиента да отговоря спрямо кредитора по процесния договор за потребителски кредит за изпълнение на всички задължения, произтичащи от договора за потребителски кредит, сключен между кредитора и клиента. От своя страна, клиентът се е задължил да заплати на гаранта такса за предоставяне на гаранцията в общ размер на 1155.00 лв., която да преведе по банковата сметка на гаранта.

Съгласно разпоредбата на чл. 2.2. от договора за гаранция (поръчителство), Й. е дакларирала, че във взаимоотношенията с гаранта, изявленията, направени до него от идентификационния номер на клиента, подписани с неговия код за потвърждение, се считат за негови изявления, а изходящите от идентификационния номер на клиента съобщения със съдържание, посочено в Общите условия, имат силата на електронни изявления, удостоверение с електронен подпис по смисъла на чл. 13 от ЗЕДЕП.

В хода на производството по делото, съдът е допуснал извършването на съдебно-техническата експертиза, от заключението по която се установява, че при кандидатстване за кредит, потребителят следва да попълни необходимите данни. Във формата е налична секция „Избери

гарант“, в която потребителят има възможност да избере една от две възможности: „Гаранция от „Фератум Банк“, „Личен Гарант/Поръчител“. При избор на някоя от двете възможности се зарежда форма с допълнителни данни за избраната такава. На вещото лице е била предоставена справка от „Фератум България“ ЕООД за наличие на одобрени с личен гарант кредити на кредитоискатели, различни от ищеца, подробно посочени в приложение № 3 към заключението. От техническото изследване е установено, че използваният шрифт за основната част на текста на договор за кредит № 650274 от 03.08.2018 г. е изписана с шрифт от типа „Таймс Нью Роман“ (Times New Roman) с размер 12 pt. Използваният шрифт за основната част на текста на погасителен план към договор за кредит е изписана с шрифт от типа „НимбусСанЛ“ (NimbusSanL) с размер 12 pt до 18 pt. Съгласно предоставените на вещото лице логове от изпратени имейли, на 14.07.2020г. в 10:20 ч. е изпратен имейл на rina62@mail.bg, съдържащ данни за получено искане за кредит. Съгласно информационната система на „Фератум България“ ЕООД потребителят е потвърдил получаването на документите и съгласието си за сключване на договора на 14.07.2020 г. в 10:34:30 ч. чрез интернет потвърждение.

В хода на производството по делото, съдът е допуснал изслушването и на съдебно-икономическа експертиза, от заключението по която се установява, че сумата, която ищецът е изплатил на „Фератум България“ ЕООД по договора за предоставяне на потребителски кредит възлиза на 2038.08лв. , като последното плащане е било извършено от ищцата Й. на 24.09.2020г. С платените 2038.08лв. са били погасени следните задължения по договора: главница в размер на 1 500 лв., договорна (възнаградителна) лихва в размер на 115.31 лв, за доп.услуги- 355.27лв. и такси- 67.50лв. Съгласно договора за кредит, размерът на отпуснатия кредит е 1500.00лв., при договорна лихва от 345.00лв. , или общо 1845.00лв. Й. е изплатила сума в общ размер на 2038.08лв., или с 193.08лв. в повече.

От приетото по делото допълнително заключение по съдебно-

икономическата експертиза се установява, че общо платени от „Фератум България“ ЕООД към „Фератум Банк“ по договора за гаранция са 1155.00лв. Действителният размер на ГПР по Договор за потребителски кредит №903066 от 14.07.2020г. , в случай, че същият не е бил предсрочно погасен от Р.Й., като се съобрази начислената гаранция към главницата и възнаградителната лихва, възлиза на 349.50%.

По делото е прието писмо от третото неучастващо по делото лице „Изи Пей“ АД, ведно с приложена към него справка в табличен вид, съдържаща информация и данни за извършени плащания от Р.И. Й. в полза на „Фератум България“ ЕООД за периода от 14.07.2020г. до момента на извършване на справката.

При така установените правнорелевантни факти съдът приема следното от правна страна:

Предявен е осъдителен иск за неоснователно обогатяване с правна квалификация чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД във връзка с чл. 23 и чл. 22 от ЗПК за връщане на дадено без основание – поради нищожност на договор за потребителски кредит, от ищцата Р. ИВ. Й. от гр. Пазарджик срещу „Фератум България“ ЕООД, ЕИК- 200599406, със седалище и адрес на управление – гр. София, с цена на иска 538.08лв.

Между страните е налице спор относно действителността на сключения между тях договор за потребителски кредит , като последиците от този спор касаят дължимостта на заплатените от ищцата суми по него за разликата над получената в заем сума от 1500лв. до реално платената сума от 2038.08лв.

Тъй като на връщане в хипотезите на чл.55, ал.1 от ЗЗД подлежи реално полученото, основателността на главния иск предполага заплащане на сочената от ищеца сума на ответника, което обстоятелство следва да бъде установено при условията на пълно и главно доказване от ищеца. В тежест на ответника е да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на основание за задържане на сумата, в т.ч. наличието на валидно облигационно правоотношение между страните по

договор за заем.

От приетата по делото фактическа обстановка се установи, че между страните в настоящото производство е бил сключен Договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г. , който по своята правна същност е потребителски такъв, със страни физическо лице , което при сключване на договора, е действало извън рамките на своята професионална компетентности и финансова институция по смисъла на чл.3, ал.1 от Закона за кредитните институции, предоставяща кредита в рамките на своята търговска дейност. Приложими към конкретният казус се явяват разпоредбите на Закона за потребителския кредит и общите изисквания за валидност на договорите съгласно Закона за задълженията и договорите.

Сключеният между страните Договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020г. има правната характеристика на договор за потребителски кредит, сключен от разстояние по смисъла на ЗПФУР, поради което неговата действителност следва да се съобрази с изискванията на специалният закон ЗПФУР. Съгласно легалната дефиниция, договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние представлява всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние – едно или повече. Разпоредбата на чл. 18 от ЗПФУР регламентира подлежащите на доказване факти и обстоятелства във връзка със сключването на договор за предоставяне на кредит от разстояние, като доказателствената тежест е възложена на доставчика на услугата. Процесният договор за кредит е бил подписан от ищеца с електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕУУ във връзка с чл. 3, т. 10 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския Парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО, тъй като

съдържа данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярят на електронния подпис използва, за да се подписва – три имена, ЕГН, номер и дата на лична карта, настоящ адрес, електронна поща, телефон за връзка и други, до които само титулярят би следвало да има достъп. Правната сила на електронния подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните, какъвто е настоящият случай . Видно от съдържанието на процесния договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г. /чл.7 от същия/, кредитополучателят е дал изричното си съгласие Кодът за потвърждение, предоставен от кредитора, който е електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕП във взаимоотношенията с дружеството да има силата на негов собственоръчен подпис. Този извод се налага и от неоспореното от страните заключение по съдебно-техническата експертиза, от заключението по която се установява, че на 14.07.2020г. в 10:20 ч. е изпратен имейл на gina62@mail.bg, съдържащ данни за получено искане за кредит. Съгласно информационната система на „Фератум България“ ЕООД потребителят е потвърдил получаването на документите и съгласието си за сключване на договора на 14.07.2020 г. в 10:34:30 ч. чрез интернет потвърждение. Установената от фактическа страна процедура по сключване на договора е в изпълнение на специалните изисквания на ЗПФУР за сключване на договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние.

На следващо място, следва да се провери дали са били спазени изискванията на Законът за потребителския кредит относно формата и съдържанието на договора за потребителски кредит, които са регламентирани в глава Трета от ЗПК. Разпоредбите на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и чл.20 ал.2 и чл.12, ал.1, т.7-9 от ЗПК въвеждат особени изисквания за валидност на договора за потребителски кредит, чието неизпълнение води до неговата недействителност съгласно императивната разпоредба на чл.22 от ЗПК.

Договорът за кредит е сключен в писмена форма и съдържанието му

е представено на шрифт „Таймс Ню Роман“ с размер 12 pt съгласно заключението на съдебно-техническата експертиза, с което е изпълнено изискването на чл. 10, ал. 1 от ЗПК. Съдът счита, че е спазено и императивното изискване на чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК договорът за потребителски кредит да съдържа погасителен план, тъй като от анализа на доказателствената съвкупност се установи, че към процесният договор е приложен погасителен план за дължимите от кредитополучателя погасителни вноски по падежни дати и размери на всяка вноски.

Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит следва да съдържа ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 към закона начин. Съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя. Легалната дефиниция на понятието „общ разход по кредита за потребителя“ се съдържа в пар.1, т.1 от ДР на ЗПК и включва всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси и възнаграждения за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит и застрахователни премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси. ГПР по кредита според разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗПК изразява общите разходи по кредита за потребителя. Посочването на размера на ГПР в договора за потребителски кредит е необходимо и задължително, защото предоставя на потребителя възможността да съобрази реалната цена на финансовата услуга, както и да съобрази икономическите последици от сключване на

договора.

В конкретният случай, в процесния договор за потребителски кредит, годишният процент на разходите е посочен като абсолютна стойност. Липсва ясно разписана методика/начин на формиране на годишния процент на разходите по кредита/ кои точно компоненти са включени в него и как конкретно е формиран ГПР от 49.11%. Не е ясно също така как посочения фиксиран годишен лихвен процент /ГЛП/ участва в ГПР. Годишният процент на разходите представлява величина, чийто алгоритъм е императивно заложен в ЗПК и приемането на методика, налагаща изчисляване на разходите по кредита по начин, различен от законовия е недопустимо. По този начин кредитополучателят е поставен в обективна невъзможност да разбере какъв реално е процентът на оскъпяване на ползвания от него финансов продукт. Съгласно изискванията на ЗПК, потребителят следва да получи пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи или не.

Видно от съдържанието на договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г., сключен между страните, в същия е посочена единствено абсолютна стойност на ГПР, като липсва ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, Не е посочено изрично и какви елементи /компоненти/ са били включени в него и как се формира конкретният ГПР от 49.11 %, поради което съдът приема, че потребителят е бил поставен в обективна невъзможност да разбере какво е реалното оскъпяване на ползвания от него финансов продукт.

Целта на чл. 11, т. 10 от ЗПК е потребителят да получи пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, като изискванията на посочената разпоредба в конкретният случай не са били изпълнени от кредитора.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че е налице нарушение на ЗПК по отношение на съществен елемент от договора за кредит, което на основание чл.22 от ЗПК води до недействителност не само на тази клауза,

но и до недействителност на целия договор поради противоречие с императивни норми на закона. Съгласно чл. 23 от ЗПК при недействителност на договора за потребителски кредит потребителят / кредитополучателят / дължи връщане на чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Наличието на нарушение на ЗПК по отношение на съществен елемент на договора за кредит неизбежно води до недействителност на цялото договорно правоотношение поради противоречие със закона.

От приетото по делото заключение на съдебносчетоводната експертиза може да се направи извод, че в посочения в договора за потребителски кредит ГПР от 49.11 %. не е включена сумата от 1 155 лв., представляваща такса за поръчителство по договора за гаранция (поръчителство), сключен с „Фератум банк“, който обезпечава договора за заем, доколкото вещото лице е посочило, че с тази сума кредитът се оскъпява. С тази допълнителна такса се покриват разходи, които са свързани с договора за заем и са били предварително известни на кредитора, най-малкото защото сключването на договора за гаранция (поръчителство) е регламентирано в клаузата на чл. 5 от договора за предоставяне на потребителски кредит, а също и предвид извършеното плащане на таксата в полза на кредитора. От приетото по делото допълнително заключение по съдебно-икономическата експертиза се установява, че общо платени от „Фератум България“ ЕООД към „Фератум Банк“ по договора за гаранция са 1155.00 лв. Поради това стойността на тази такса е следвало да бъде включена в ГПР по кредита съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 във връзка с чл. 19, ал. 1 от ЗПК.

Съгласно заключението на съдебноикономическата експертиза, което съдът кредитира, реално таксата за поръчителство оскъпява кредита, което води до заобикаляне на императивното изискване на чл. 19, ал. 4 от ЗПК за максималния размер на ГПР по потребителски кредити, който в случая надхвърля допустимия петкратен размер на законната лихва. Посочването в договора за заем на стойност на ГПР и обща дължима сума, които не отговарят на действителните такива, а са

по-ниски, представлява невярна информация, която следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68г, ал. 4 от ЗЗП във връзка с чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП. Гореизложеното обуславя извода ,че клаузата за размера на ГПР е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП, за което съгласно чл. 7, ал. 3 от ГПК съдът следи служебно. От друга страна, по делото липсват данни, а не са и налице твърдения от страните в насока същата да е индивидуално уговорена.

Нищожността на договора за заем води до нищожност и на договора за гаранция (поръчителство). Той има акцесорен характер спрямо договора за заем и не може да съществува самостоятелно, тъй като служи за обезпечаване на задълженията по договора за заем. В този смисъл разпоредбата на чл. 138, ал. 2 от ЗЗД предвижда, че поръчителство може да съществува само за действително задължение. В случая липсват задължения, които да бъдат обезпечени, което прави договорът за поръчителство нищожен.

Поемането на задължение от потребителя да заплати възнаграждение на поръчителя е уговорено единствено в интерес на кредитора, което води до явна нееквивалентност на насрещните престации, тъй като срещу задължението за заплащането на възнаграждение на поръчителя потребителят не получава реална насрещна престация. Възнаграждението, което потребителят следва да изплати на поръчителя, се дължи независимо от това дали отговорността на поръчителя изобщо ще бъде реализирана, дори в случай,че заемателят добросъвестно изпълни задълженията си по договора за заем.

С оглед изложеното съдът приема, че са основателни наведените от ищеца твърдения за нищожност на договора за заем и договора за гаранция (поръчителство). Нищожните договори не произвеждат правно действие в отношенията между страните и по общо правило на чл.34 от ЗЗД когато договорът бъде признат за нищожен или бъде унищожен всяка от страните трябва да върне на другата страна, всичко, което е получила от нея .

Установи се, че ищцата е заплатила по процесния договор за потребителски кредит сума в размер на 2038.08лв., съгласно кредитираното заключение на съдебно-счетоводната експертиза. Дължимостта на главницата от 1500лв. произтича от изричната законова разпоредба на чл.23 от ЗПК, поради което заплащането ѝ е надлежно и кредиторът не дължи нейното връщане. Недължимо платена обаче с оглед установената по делото нищожност на договора за потребителски кредит се явява разликата над сумата от 1500лв. до размера на плащанията, извършени по договора за кредит, а именно сумата от 538.08лв. Ищецът Й. е заплатила по договора за потребителски кредит сума в общ размер на 2038.08 лв., което се установява от заключението на съдебноикономическата експертиза, прието по делото без възражения от страните. Сумата, която ищецът е изплатил на „Фератум България“ ЕООД по договора за предоставяне на потребителски кредит възлиза на 2038.08лв. , като последното плащане е било извършено от ищцата Й. на 24.09.2020г. С платените 2038.08лв. са били погасени следните задължения по договора: главница в размер на 1 500 лв., договорна (възнаградителна) лихва в размер на 115.31 лв, за доп.услуги- 355.27лв. и такси- 67.50лв. Подлежи на връщане платеното от ищцата над сумата от 1 500 лв. до пълния размер на плащанията по договора за кредит, Ирелевантно се явява обстоятелството, че ответното дружество е заплатило на дружеството-гарант „Фератум Банк“ платената от ищеца такса за гаранция, тъй като за наличие на неоснователно обогатяване е достатъчно и необходимо да се установи липса на правно основание за разместване на блага между правните субекти, без значение от облигационните отношения на страните с трети лица.

С оглед изложеното следва да бъде постановено решение, с което предявеният иск да бъде уважен изцяло като ответникът бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 538.08 лв., заплатена му от ищеца при начална липса на основание. Сумата от 538.08 лв. се явява заплатена без основание сума по договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г. и същата подлежи на връщане , ведно със законната лихва

върху тази сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда /10.03.2021г./ до окончателното изплащане на сумата.

По отношение на разноските - На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените разноски за държавна такса /50.00лв./ и депозит за вещо лице по извършената икономическа експертиза /350.00лв./, а на основание чл. 38, ал. 2 във връзка с чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. – в полза на пълномощника на ищеца следва да се присъди адвокатско възнаграждение по чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

По изложените съображения и на основание чл. 235, ал. 2 от ГПК Районен съд – Пазарджик

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите ИВ. В. Д. и Д. В. Н., да заплати на Р. ИВ. Й., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „*****“, на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД във вр. с чл.23 и чл.22 от ЗПК, сумата от 538.08 лв. /петстотин тридесет и осем лева и осем стотинки/, представляваща заплатена без основание сума по Договор за потребителски кредит № 903066 от 14.07.2020 г., сключен между „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406 и Р. ИВ. Й., ЕГН ***** , ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда – 10.03.2021 г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите И. В. Д. и Д. В. Н., да заплати на Р. ИВ. Й., ЕГН ***** от гр.

Пазарджик, ул. „*****“, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, разноси за държавна такса в размер на 50.00 /петдесет лева/ и депозит за вещо лице в размер на 350.00 /триста и петдесет/ лв.

ОСЪЖДА „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, седалище и адрес на управление: гр. София, ж.к. „Младост 3“, бул. „Александър Малинов“ № 51, вх. А, ет. 9, офис 20, представлявано от управителите И. В. Д. и Д. В. Н., да заплати на адвокат Г. Г. Ч., ЕГН ***** от Адвокатска колегия – София със съдебен адрес: гр. София, ул. „*****“, на основание чл. 38, ал. 2 във връзка с чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. Адвокатско възнаграждение в размер на 300.00 лв. /триста лева/

Банкова сметка, по която могат да бъдат преведени присъдените суми: IBAN *****, BIC: ****при банка „Първа инвестиционна банка“ АД, титуляр: „*****“ ООД.

Решението може да се обжалва пред Окръжен съд – Пазарджик в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____